

Intervju: Paddy Ashdown, visoki predstavnik za BiH: “Nijedan narod u Mostaru neće biti manjina”

8. juli 2003.godine

Krajem travnja viši zamjenik visokog predstavnika za BiH Gerhard Enver Schroembgens uručio je članovima Povjerenstva za izradbu statuta Mostara pismo Paddyja Ashdowna u kojem je sadržano osam načela na temelju kojih će to povjerenstvo obaviti preustroj Mostara. Zadani rok se približava kraju i tim povodom smo razgovarali s visokim predstavnikom u BiH.

Dnevni List: Koliko uspješnim ocjenjujete dosadašnji rad Povjerenstva za izradbu statuta Mostara i kako komentirate kontinuirane opstrukcije određenih članova?

Paddy Ashdown: Ovo je važan trenutak za Mostar i cijelu Bosnu i Hercegovinu. Mostar je jedini grad koji se spominje u Daytonskom mirovnom sporazumu i koji je imao administraciju EU-a. Ovo je vrlo važan trenutak u vrijeme kada BiH treba podnijeti zahtjev za članstvo u EU. Jedna od stvari koje će EU promatrati jest jesmo li u stanju rješavati naše vlastite probleme bez miješanja i pomaganja EU-a. U Povjerenstvu za Mostar imamo prvi primjer velikog problema koji je potpuno predan u ruke sudionicima, dakle ljudima iz BiH. Europa promatra kako bi vidjela možemo li ili ne možemo to obaviti. Mislim da bi bio veliki udarac za budućnost Mostara i BiH u Europi ako još jednom ljudi iz BiH ne bi bili u stanju riješiti vlastite probleme.

Dnevni List: Kako ide taj proces?

Paddy Ashdown: Proces ide u pozitivnom smjeru, ali ne toliko brzo. Do 31. srpnja trebamo doći do zaključaka i mislim da dosad nismo uspjeli održati ni dva sastanka tjedno, što je vrlo bitno za to povjerenstvo. Vrijeme je da se ubrza rad Povjerenstva i da ono počne rješavati neka pitanja koja su ključna ako se BiH želi ozbiljno razmatrati pri pristupu u EU. Mislim da bi ljudi trebali odustati od ideje da će Mostar ikada voditi ili samo Hrvati ili samo Bošnjaci. Mostar će biti pažljiv balans u interesu svih zajednica u gradu i takvo se rješenje može naći. Ništa neće biti ugrađeno što će ići na štetu bilo kojeg naroda u Mostaru. Oni koji govore da bi se to moglo dogoditi jednostavno šire strah među vlastitim narodom. Postoje razumna rješenja za takve probleme koje treba naći. Cilj je ujedinjenje Mostara. Nema drugog načina na koji Mostar može postati normalan europski grad i nitko se ne treba bojati. Što se tiče rezultata rada Povjerenstva, svi imaju određenu ulogu, a pod tim mislim da se ta rasprava treba proširiti i šire od političara. Mislim da i obični građani trebaju sudjelovati. Mi imamo e-mail adresu: mostar-statute@max.net.ba i broj telefona **036 580-032** i mislim da se treba čuti i glas običnih ljudi. Mi ne možemo čekati zauvijek, imamo izbore iduće godine, postoji rok preko kojeg bi bilo nemoguće čekati da se riješi pitanje Mostara ako želimo održati izbore iduće godine gdje bi bila osnova za vlast u Mostaru u interesu građana. Prema tome, vrijeme nam izmiče.

Dnevni List: Određeni ljudi žele od Mostara napraviti prostor gdje će sitni lokalni moćnici zadržati svoj utjecaj pod plaštem zaštite nacionalnih interesa, a tu su i istupi mostarskog muftije koji se izravno miješa u ustroj grada. Što ćete poduzeti ako ne bude rezultata?

Paddy Ashdown: Ne radi se o tome što ću ja uraditi. Mislim da će međunarodna zajednica morati uzdahnuti i kazati kako su mislili da će stvar otići dalje. Mislim da će biti jedna doza razočaranja i vjerujem da će se to razočaranje proširiti i na obične građane u Mostaru koji žele živjeti normalnim životom u

europskom gradu. Ima onih čije oružje nije uvijek bila nada nego strah, tj. koji koriste strah kao političku streljivo. To je usmjereno na zastrašivanje ljudi jer to je jedini jezik koji oni poznaju. To je apsolutno neproduktivno i vrlo destruktivno. To nam je vjerojatno jedna od najvećih prepreka koja nam stoji na putu nalaženja racionalnog rješenja. Čuo sam jezik koji je pun riječi koje su neprihvatljive, jezik koji ima za cilj pokretanje starih mržnji iz prošlosti. Meni je vrlo žao zbog toga. Bilo bi daleko bolje kad bi se više čuo glas običnih građana. Volio bih da se Povjerenstvo ostavi na miru kako bi obavilo svoj zadatak. Što ću ja uraditi? Pa, morat ću razmotriti situaciju. Strani investitori će uzdahnuti i otići.

Dnevni List: Podržavate li ideju više izbornih jedinica ili ideju Mostara kao jedne izborne jedinice?

Paddy Ashdown: To je nešto o čemu Povjerenstvo treba donijeti odluku. Mostar može biti jedino europski grad. On može povratiti svoj stari sjaj jedino ako bude jedinstven grad. Mislim da nije na meni da govorim kako to uraditi niti koje je rješenje tih pitanja. Nadam se da neće nikada spasti na mene da ja to rješavam. To je pitanje koje Povjerenstvo treba riješiti, barem u ovoj fazi. Nadam se da će ga oni i okončati. Što se tiče imovine sadašnjih mostarskih općina, to su isto pitanja koja treba riješiti Povjerenstvo. Ljudi se okreću meni i traže rješenja. Možda ću to morati razmotriti, ali ne još. Ta pitanja moraju rješavati Mostarci. Ne možemo se približiti Europi preko OHR-a, neke stvari morate uraditi i sami. Ako budemo morali to ipak uraditi, uradit ćemo. No, to će biti vrlo razočaravajuće. Što se tiče vitalnog nacionalnog interesa u Mostaru i ostalim gradovima, i on je u rukama tih gradova, odnosno Ustava. Na to pitanje odgovor moraju dati građani BiH. Ako ne budete rješavali pitanje tolikog troška na neučinkovitu vlast, onda ne možete potrošiti dovoljno na građane. Takva država ne može preživjeti. Znači, odnosi se na strukture i na vitalne nacionalne interese. Mostar na neki način vodi put i

predvodi u tome kamo treba ići BiH. Ako Mostarci iznađu vlastito rješenje, Mostar bi mogao biti primjer promjene za ostale dijelove BiH. Političari ne smiju misliti na sebe nego na građane Mostara. Izidite među narod i saslušajte što kažu obični građani!

Vlada HNŽ-a mora početi s radom

Visoki predstavnik Paddy Ashdown dotaknuo se i same županije. "Nadam se da će političari u HNŽ-u prestati igrati sitne igre. Ova županija me ponekad tjera na to da mislim da li je uopće za ovu zemlju dobra županijska vlast. Čini mi se da Vlada HNŽ-a na neki način ne služi građanima na najbolji način. Izgleda da žele uništiti sami sebe. Čujem da postoje priče da Vlada HNŽ-a neće početi raditi bez tri ministra. Mi smo tek dobili ta imena i poslat ćemo im odgovor nakon provjere. Nema razloga da Vlada HNŽ ne počne raditi. Imaju obaviti dosta posla i građani gledaju što će uraditi županijska tijela vlasti. Kazao bih im da ću im dostaviti odgovore za ta imena što je prije moguće, ali ne čekaju nego sjednu i počnu s radom. Nadam se da će početi brzo", kazao je visoki predstavnik u BiH Paddy Ashdown.